

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE
V MURSKI SOBOTI

S O D B A

V I M E N U L J U D S T V A

I N

S K L E P

Okrožno sodišče v Murski Soboti je po okrožni sodnici-

v pravnih zadevah tožeče stranke:

in

ki ju zastopa odvetnik

iz Maribora,

zoper toženo stranko:

Ljubljana, ki jo

zastopa Odvetniška družba

iz Ljubljane,

zaradi ugotovitve ničnosti kreditne pogodbe in plačila [redacted] EUR in sp. vr.

[redacted] EUR,

po opravljeni javni glavni obravnavi

dne [redacted] junija 2019

SKLENILO:

Tožbeni zahtevek tožeče stranke, da je tožena stranka dolžna v roku 15 dni plačati tožeči stranki znesek [REDACTED] EUR, z zakonskimi zamudnimi obrestmi od [REDACTED] 2015 dalje do plačila v roku 15 dni in pod izvršbo, se zavrže.

RAZSODILO:

- I. Zavrne se tožbeni zahtevek tožeče stranke, ki se glasi:

„Ugotovi se, da sta Notarski zapis opr. št. SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 in Pogodba o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007, nična.

Tožena stranka je dolžna tožnikoma povrniti pravdne stroške v roku 15 dni, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po izteku roka za prostovoljno izpolnitev obveznosti dalje do plačila, vse pod izvršbo.“

- II. Tožeča stranka je dolžna povrniti toženi stranki pravdne stroške v znesku [REDACTED] EUR v roku 15 dni od prejema pisnega odpravka te sodbe, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od prvega dne po preteku navedenega roka dalje do prenehanja obveznosti, pod izvršbo.

OBRAZLOŽITEV:

- I. Tožeči stranki sta s tožbo z dne [REDACTED] 2018 zahtevali zoper toženo stranko ugotovitev ničnosti Notarskega zapisa opr. št. SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 in Pogodbe o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007 ter plačilo odškodnine v znesku [REDACTED] EUR. Navajata, da sta prvo tožnica kot kreditjemalka in drugo tožnik kot porok dne [REDACTED] 2007 s toženo stranko kot kreditodajalko sklenila Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [REDACTED] katere predmet je bil dolgoročni kredit v znesku [REDACTED] CHF oziroma [REDACTED] EUR, preračunano po nakupnem tečaju tožene stranke na dan sklenitve pogodbe. Denarna sredstva so bila izplačana v evrih po nakupnem tečaju banke za CHF na dan izplačila. Kredit je bil dan za financiranje prizidka, adaptacijo oziroma gradnjo stanovanjske hiše. V kreditni pogodbi je bilo določeno, da se glavnica vrača v 240-mesečnih anuitetah, ki zapadejo v plačilo vsakega 1. koledarskega dne v mesecu, pri čemer zadnja anuiteta zapade v plačilo [REDACTED] 2027, višina anuitete pa je na dan sklenitve pogodbe znašala [REDACTED] CHF. Nadalje navajata, da bi jima tožena stranka morala ob sklenitvi kreditne pogodbe razkriti

vse ključne podatke, ki so pomembni za varovanje njenega položaja kot potrošnika. Gre za t.i. informacijsko dolžnost, ki zajema obveznost tožene stranke, da kot profesionalna oseba na svojem področju, potrošniku kot laični osebi posreduje informacije na jasn in pregleden način, da lahko razume vse možne rizike in tveganja ter bodoče obremenitve, ki ga lahko doletijo pri vračanju kredita. Tožena stranka pa je v obravnavanem primeru izpostavila zgolj najnižjo (ugodno) obrestno mero, zamolčala pa je izredno izpostavljenost zaradi tveganja, ki je povezano z najetjem kredita v CHF in slabitvijo tečaja EUR v razmerju do CHF. Tako sta do [REDACTED] 2015 po kreditni pogodbi odplačala že [REDACTED] EUR, glavnica za poplačilo kreditne pogodbe pa je znašala še [REDACTED] EUR, torej celo več kot sta kredita najela, zaradi česar sta z namenom čimprejšnjega poplačila s toženo stranko dne [REDACTED] 2015 sklenila novo Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [REDACTED] in tako navedenega dne predčasno odplačala celoten kredit. Tožena stranka je kreditne pogodbe, vezane na tujo valuto – CHF, sklepala s profitnim namenom, pri čemer je v naprej vedela, da bo tečaj nihal v prid CHF, kar pa je zamolčala. Prav tako ju ni seznanila s historičnimi podatki razmerij valutnega para EUR-CHF. Sicer sta se zavedala, da lahko pride do določenega nihanja tečaja, vendar jima je bil kredit v CHF predstavljen in svetovan kot zelo ugoden in varen, ter da so nihanja v eni in drugi smeri lahko zelo majhna. Medtem je tožena stranka že v letu 2005 bila s stranki Banke Slovenije opozorjena na tveganja zadolževanja z vezavo na vrednost CHF. Banka Slovenije je namreč na navedeno opozarjala že v Poročilo o finančni stabilnosti iz leta 2005, naslednje opozorilo je Banka Slovenije izdala decembra 2007, septembra 2008 pa je bila izdana tudi zgibanka „Informacija o tveganjih najemanja kreditov v tuji valuti“. V danem primeru je šlo za t. i. toksični kredit in za zavajanje s strani tožene stranke, ki je izkoristila njuno nevednost in pri tem izkoristila marketinški pristop „ugodne obrestne mere in nizkih stroškov“, ob tem pa izkoristila tudi trenutno stanje šibkejšega tečaja CHF. Navedeno pa kaže na neupravičeno bogatenje tožene stranke na račun kreditojemalcev s CHF devizno klavzulo in posredno na elemente oderuštva. Nadalje navajata, da sklenjeni pravni posel nima podlage (kavze) oziroma je ta nedopustna, saj iz nje ne izhaja zadostna stopnja verjetnosti, da bi tožena stranka v razmerju do njiju prevzela realna tveganja iz sklenjene pogodbe in da bi lahko pričakovala ekvivalentno izpolnitev tožene stranke, kar je nenazadnje jasno razvidno iz dejstva, da sta kljub rednemu odplačevanju kredita odplačala neprimerno višji znesek kredita v primerjavi z zneskom glavnice, ki je bila izplačana iz naslova kredita. V sled navedenega pa sklenjeni pravni posel nasprotuje temeljnim načelom obligacijskega prava, in sicer načelu enakopravnosti udeležencev v obligacijskih razmerjih, načelu vestnosti in poštenja ter omejitvam pogodbene svobode in je tako pravni posel v celoti nični. Zoper toženo stranko pa tožeči stranki uveljavljata zahtevek tudi na odškodninski podlagi, in sicer zaradi kršitve pogodbenih obveznosti v zvezi z neizpolnitvijo pojasnile dolžnosti, kot tudi iz naslova deliktne odškodninske odgovornosti

(neposlovne odškodninske odgovornosti) in na podlagi navedenega od tožene stranke zahtevata povrnitev razlike, ki predstavlja tečajne razlike in razlike med nakupnim in prodajnim tečajem v znesku [REDACTED] EUR.

2. Toženec v odgovoru na tožbo priznava, da je bila s prvo tožečo stranko kot kreditorejalko in drugo tožečo stranko kot porokom dne [REDACTED] 2007 sklenjena Pogodba o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [REDACTED] skladno s katero si je prvo tožnica izposodila [REDACTED] CHF, ki se jih zavezala vrniti v 240-ih anuitetah, pri čemer je mesečni obrok ob sklenitvi pogodbe znašal [REDACTED] CHF, zadnji obrok pa bi zapadel v plačilo [REDACTED] 2027. V ustanovitve zavarovanja terjatve je bil sklenjen Sporazum v notarskem zapisu SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007. Izrecno izpostavlja, da je bila sporna kreditna pogodba sklenjena v tuji valuti (CHF) in da se je obveznost odplačevala v tuji valuti (CHF) in bi se odplačevala vse do zapadlosti zadnjega obroka, v kolikor se tožnika v letu 2015 ne bi odločila za zamenjavo valute kredita v EUR. Navaja, da sta tožeči stranki že pred sklenitvijo sporne kreditne pogodbe v CHF imeli sklenjene tri kreditne pogodbe, ki so bile nato predčasno poplačane prav z odobritvijo in izplačilom kredita v CHF. Tako je na račun prvo tožnice bil nakazan zgolj znesek v višini [REDACTED] EUR. Navedeno pa kaže nedvomno na to, da potrošnika nista bila neizkušena kreditorejalka, saj sta imela že pred spornim kreditom v CHF, najete kredite v tuji valuti. Prav tako sta tožnika pred odobritvijo spornega kredita prinesla ponudbe s strani drugih bank, pri čemer sta dve ponudbi bili izključno v CHF. Tožnika sta torej iskala cenejšo obliko financiranja svojih predhodno že nastalih obveznosti, kar jima je kredit v CHF omogočal, saj se je njuna obveznost iz naslova anuitet znižala. S tem pa ne držijo navedbe, da je bil kredit najet zaradi financiranja prizidka, gradnjo stanovanjske hiše, temveč je vsaj deloma bil najet tudi zaradi doseganja nižje mesečne obveznosti (anuitete). Nadalje navaja, da je tožnikoma pred odobritvijo kredita v CHF v okviru pojasnjevalne dolžnosti podala vse potrebne informacije vezane na kredit v CHF, ki so vključevale tudi možnost spremembe tečaja CHF/EUR, posledice spremembe tečaja na višino anuitete in glavnico, amortizacijski načrt za tožnika v CHF in EUR, itd.. Ob tem pa sta bila z vidika zaslužka za banko oba kredita povsem enakovredna, zaradi česar ni obstajal nikakršen interes, da tožnikoma vsili oziroma ju zapelje, da skleneta kreditno pogodbo v CHF. Na riziko spremembe tečaja pa sta tožeči stranki bili opozorjeni tudi v drugem odstavku 5. člena sporne kreditne pogodbe, ki izrecno določa, da kreditorejalec in porok s podpisom te pogodbe potrjujeta, da sta seznanjena s tveganjem, ki izhaja iz morebitne spremembe tečaja in lahko vpliva na njuno zmožnost vračanja tega kredita in to tveganje v celoti prevzemata. Prav tako sta bila tožnika v letu 2012 z dopisom in nato še telefonsko seznanjena z možnostjo zamenjave valute in obrestnega indikatorja in opozorjena na možen dvig anuitete in glavnice v primeru spremembe tečaja. Dne [REDACTED] 2012 pa je bil opravljen tudi sestanek med prvo tožečo stranko in pristojnim delavcem banke- [REDACTED]

kjer je prvo tožeči stranki bila prikazana simulacija kako menjava valute vpliva na višino glavnice in anuitete itd., pri čemer pa se tožnika za menjavo valute v letu 2012 nista odločila. V januarju 2015 sta bila tožnika ponovno opozorjena na možnost zamenjave kredita iz CHR v EUR. Dne [REDACTED] 2015 sta tožnika za poplačilo obveznosti po sporni kreditni pogodbi sklenila novo Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem kreditu. Nadalje izpostavlja sodno prakso Vrhovnega sodišča RS v zadevi II Ips 201/2017, ki določa, da je primarno potrebno presoditi ali je kreditodajalec izpolnil pojasnilno dolžnost, da krediti z valutno klavzulo v času sklepanja sporne pogodbe niso bili nedopustni ter da kredit v tuji valuti še sam po sebi ni oderuški pravni posel. Prav tako v konkretnem primeru ne gre za pogodbo z valutno klavzulo, saj je bila sporna kreditna pogodba sklenjena v tuji valuti CHF in so se tudi obroki odplačevali v CHF. Nadalje ne držijo navedbe, da je tožena stranka s sklepanjem kreditnih pogodb v CHF ustvarila dodatni donos na račun spreminjanja valutnega tečaja CHF/EUR, temveč je bil dosežen izključno donos, ki ga predstavlja razlika med obrestno mero po kateri si banka denar izposodi in obrestno mero po kateri denar posodi kreditojemalcu. Vse navedene kredite v CHF pa je sama pokrivala z najemanjem kreditov pri [REDACTED] in jih je v isti valuti tudi vračala, kar pomeni, da je posledično ob spremembi tečaja v enakem položaju kot kreditojemalci. Prav tako ne držijo trditve glede neenakosti položajev pravnih strank oziroma da sta tožeči stranki v slabšem položaju, saj tudi ona nosi riziko rednega vračila kredita in riziko poplačila kredita z zavarovanjem v kolikor kredit ne bo vrnjen, pri čemer bo tudi kupnina za nepremičnino na kateri je ustanovljena hipoteka plačna v EUR in bo tudi ona v tem primeru nosila riziko tečaja CHF/EUR. Sicer pa v kolikor bi vedela za bodočo rast vrednosti CHF nasproti EUR, zagotovo ne bi dajala kreditov v CHF in se s tem izpostavljala nevarnosti nevrčila kreditov, temveč bi le te kupovala na trgu, zato da jih potem, ko bi prišlo do rasti tečaja, proda. Da ni vedela oziroma niti ni morala ali mogla vedeti za bodočo gibanje tečaja CHF/EUR, dokazuje tudi historično gibanje tečaja CHF/EUR, ki kaže, da gre za eno najbolj stabilnih medvalutnih razmerij. Nadalje navaja, da kredita tožnikoma ne nobeni drugi stranki ni predstavila ne kot super ugoden produkt za potrošnike, niti kot ugoden in varen finančni produkt, temveč konkretno z vsemi pravnimi in ekonomskimi posledicami za kreditojemalca, vključno s tečajnim tveganjem. Ob tem pa takšnega kredita nikoli ni oglaševala; sicer pa je tudi njihova poslovna politika takšna, da se komitentom najprej ponudijo kredit v evrih. Dne [REDACTED] 2007 pa so bila izdana tudi delovna navodila za zaposlene, glede izračunavanja bonitete strank, po katerih mora imeti stranka pri kreditu v CHF za 20 % boljšo kreditno sposobnost, kot stranka, ki najema enako visoko posojilo v EUR. Poudarja, da njeni zaposleni pri sklepanju teh kreditnih pogodb niso bili na noben način nagrajeni oziroma dodatno stimulirani, temveč se je pri delovni uspešnosti posameznika upošteval obseg sklenitev katerihkoli kreditnih pogodb. Prav tako ne držijo navedbe, da je sporna kreditna pogodba oderuški pravni posel, saj ni podan

niti objektivni niti subjektivni element oderuštva. Tožbeni zahtevek je tako neutemeljen po temelju kot tudi po višini, poleg tega pa je tudi nesklepčen, saj tožnika nimata pravnega interesa na ugotovitev ničnosti, saj navedeno pogodbeno razmerje ne obstoji več, glede na to da je bilo novelirano s sklenitvijo novega potrošniškega kredita. Nadalje pa ni podana niti njena odškodninska odgovornost, saj za njegovo utemeljenost ne obstajajo elementi civilnega delikta.

3. Tožeča stranka v pripravljalni vlogi z dne [REDACTED] 2018 nadalje navaja, da tožena stranka nima nikjer zavedenega točnega datuma, kdaj sta tožnika prišla k njej zaradi kredita ter da je navedeno zagotovo bilo pred obiskom drugih bank, saj sta rešitev vedno iskala najprej pri „svoji“ banki, šele nato pa pri drugih bankah, zaradi česa so priloženi zapisi tožene stranke pomanjkljivi in napačni. Da so vsi izračuni drugih bank v valuti CHF pa je posledica svetovanja prav tožene stranke, ki jima je takšen kredit svetovala kot najbolj ugoden in predvsem varen. Ponudbe iz drugih bank so bile pridobljene po nasvetu svetovalca tožene stranke [REDACTED] [REDACTED] saj jima je la ta dejal, da jima bo le na takšen način lahko odobril nižji pribitek pri predmetnem kreditu. Prav tako jima je tožena stranka dala v podpis kreditno pogodbo, ki ima naravo vnaprej tipsko oblikovanih pogodbenih pogojev, ki jih je enostransko oblikovala sama in v kateri ni navedla prav nobenih valutnih tveganj in pojasnil, na podlagi katerih bi lahko ocenila ekonomske posledice takšnega kredita za njune finančne obveznosti. Navedeno pa več kot jasno kaže na to, da jima tožena stranka ni ustrezno pojasnila valutnih tveganj, ki jih prinašajo ti krediti, temveč ju je z navedbami, da gre za ugoden in varen kredit z minimalnim tveganjem, zavajala in napeljevala, da sta ta kredit sklenila. S tem pa sta v skladu z načelom zaupanja zaupala toženi stranki in ocenila, da bosta svoje obveznosti na ta način najlažje izpolnjevala. Glede pozivov tožene stranke v letu 2012 za menjavo valute pa poudarjata, da jima je svetovalec tožene stranke takrat odsvetoval konverzijo, saj je menil, da se bo stanje umirilo in bo evro začel spet rasti. Posledično sta se za konverzijo v evre, kar pa je v resnici pomenilo najem novega kredita in ne konverzije oziroma noveliranje pogodbe, odločila šele leta 2015, saj sta bila v strahu da bosta izgubila hišo.
4. Tožena stranka je v nadaljevanju v svoji pripravljalni vlogi z dne [REDACTED] 2018 navedla, da pojasnilne dolžnosti ni izpolnila izključno in samo z vsebino sporne pogodbe, konkretno 5. členom, temveč jo je tudi sam referent pred sklenitvijo pogodbe, ko je tožeči stranki podal vse relevantne informacije v zvezi s tečajnim rizikom in ji pokazal grafe iz katerih je izhajalo gibanje tečaja CHF/EUR v preteklosti in gibanje EURIBOR-ja in LIBOR-ja v preteklosti. Torej so bile podane informacije o vseh relevantnih spremenljivkah, ki vplivajo na višino obveznosti. Prav tako je bilo tožnikoma pojasnjeno, da ima sprememba tečaja za posledico tako spremembo višine mesečne anuitete kot tudi spremembo višine preostale glavnice. Izračuni drugih bank, s katerimi je razpolagala tožeča stranka, pa kažejo na to, da je tožena stranka očitno sama sprejela odločitev, da najame

kredit v CHF. Nadalje vztraja, da je tožeča stranka te izračune prinesla že na prvi razgovor z referentom, pri čemer se v zgodovino terminov in nalogov ne vpiše vsak dokument posebej, temveč zgolj pomembnejša dokumentacija s stranko. Prav tako so neresnične navedbe, da naj bi ju sam referent banke poslal k drugim bankam, da pridobita njihove ponudbe za kredit in da bi jima v letu 2012 odsvetoval konverzijo kredita iz CHF v EUR. Nadalje v svoji pripravljalni vlogi z dne [REDACTED] 2019 podaja še ugovor zastaranja tožbenega zahtevka, pod točko 2., kjer tožeča stranka zahteva, da ji tožena stranka plača znesek [REDACTED] EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

5. V dokazne namene je sodišče vpogledalo in prebralo dokumentacijo v prilogi spisa, in sicer Notarski zapis opr. št. SV [REDACTED] Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2007, izpis transakcij za obdobje od [REDACTED] 2007 do [REDACTED] 2015 za kreditno pogodbo, dnevno tečajnico tožene stranke za dne [REDACTED] 2007, [REDACTED] 2007 in [REDACTED] 2015, sklep Višjega sodišča v Mariboru opr. št. I Ips 289/2017 z dne 14. 6. 2017, zgodovinski graf za CHF/EUR, Notarski zapis opr. št. SV [REDACTED] z dne [REDACTED] 2015 s Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2015, izpisek Poročila o finančni stabilnosti Banke Slovenije, dopis Banke Slovenije z dne 4. 7. 2006, dopis Banke Slovenije z dne 19. 12. 2007, letak Banke Slovenije, Zloženko Avstrijske narodne banke in Avstrijskega nadzornega organa za finančne trge, letno poročilo [REDACTED] dopis [REDACTED] v zadevi opr. št. [REDACTED] [REDACTED] prepis zvočnega posnetka [REDACTED] v zadevi opr. št. [REDACTED] [REDACTED] sodbo Višjega sodišča v Ljubljani opr. št. I Cp 1218/2017 z dne 20. 12. 2017, letno poročilo Banke [REDACTED] za leto 2007, letno poročilo Banke [REDACTED] za leto 2008, prevod francoskega članka z dne 5. 11. 2015, sporočil za medije SEU 103/17 z dne 20. 9. 2017, sporočilo za medije SEU 66/14 z dne 30. 4. 2014, letno poročilo [REDACTED] za leto 2008, poročilo Banke Slovenije o finančni stabilnosti za leto 2017, prvano mnenje Inštituta za ustavno pravo z dne 6. 5. 2017, letno poročilo [REDACTED] za leto 2008, strokovni članek Thomasa J. Jordana z dne 25. 9. 2009, strokovni članek Carlosa Lenza in Marcela Savioza z dne 16. 12. 2009, zgodovinski graf za CHF/EUR od leta 1953 do 2015, zgodovinski graf za CHF/EUR primerjava od leta 1953 do 2015 ter od leta 2002 do 2007, poročilo IMF št. 07/186, zapis Aleksandra Turze z dne 29. 8. 2002, članek iz hrvaškega časnika Indeks z dne 26. 9. 2017, sklep Vrhovnega sodišča II Ips 141/2017 z dne 18. 10. 2018, članek iz Pravne prakse z dne 6. 12. 2018, članek izt pravne prakse z dne 20. 12. 2018, zapisnik v zadevi opr. št. [REDACTED] z dne [REDACTED] 2019, izpis Združenja bank Slovenije, izjava [REDACTED] Notarski zapis opr. št. SV [REDACTED] s Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [REDACTED] Pogodbo o potrošniškem kreditu št. [REDACTED] Pogodbo o potrošniškem kreditu št. [REDACTED] Notarski zapis opr. št. SV [REDACTED] Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem

kreditu št. [redacted] vlogo za predodobritev kredita v CHF z dne [redacted] 2007, Predlog za odobritev kredita z dne [redacted] 2007, potrdilo [redacted] informativni izračun kredita z dne [redacted] 2007, amortizacijski načrt z dne [redacted] 2007 v EUR, amortizacijski načrt z dne [redacted] 2007 v CHF, potrdilo glede izplačila kredita z dne [redacted] 2018, ponudbi [redacted] z dne [redacted] 2007, ponudbi [redacted] Z dne [redacted] 2007, seznam nalogov in terminov, vzorec dopisa št. [redacted] vzorec dopisa št. [redacted] navodilo glede izvajanja akcije menjave CHF kreditov v EUR, dopis z dne [redacted] 2015, odgovor z dne [redacted] 2015, dopis z dne [redacted] 2015, vloga za menjavo valute CHF v EUR z dne [redacted] 2015, predlog za odobritev kredita, izpoved prvotožeče stranke kot priče v zadevi opr. št. [redacted] seznam plačil po sporni kreditni pogodbi za obdobje od [redacted] do [redacted] tečajno listo na dan [redacted] 2018, dovoljenje banke Slovenije d.d., zaključnico za obdobje od [redacted] 2007 do [redacted] 2008, gibanje LIBOR-ja od decembra 2007 do januarja 2017, graf, članek „Tveganost posojil v švicarskih frankih“, brošuro z naslovom „Pasti zadolževanja v švicarskih frankih“, brošuro „CHF krediti“, navodila Banke [redacted] v zvezi s sklepanjem CHF kreditov, del Poročila BS o finančni stabilnosti iz junija 2005, Poročilo o finančni stabilnosti Banke Slovenije iz maja 2006, povzetek in sklepne ugotovitve Poročila o finančni stabilnosti BS iz maja 2007, Depesho veleposlaništva RS v Švici z dne 16. 1. 2015, ekonomsko mnenje, obračun za zaključek posojila na dan [redacted] 2015, gibanje tečaja CHF/EUR v obdobju od 24. 11. 2011 do 22. 11. 2017, dnevne tečajnice BS, prepis zvočnega posnetka zaslišanja [redacted] v zadevi opr. št. [redacted] z dne [redacted] 2017, tolarški devizni tečaj BS na dan 1. 1. 1992, tolarški devizni tečaj BS na dan 31. 12. 2006, Poročilo o finančni stabilnosti BS maj 2008, listo prisotnosti udeležencev na izobraževanju, informativno ponudbo za kredit [redacted] [redacted] informativno ponudbo za kredit [redacted] predlog za odobritev kredita kreditjemalki [redacted] prepis zvočnega posnetka [redacted] opr. št. [redacted] članek dr. Jorg Sladiča, amortizacijski načrt z dne [redacted] 2018, seznam prejetih plačil tožnikov v CHF, članek prof. dr. Mojmirja Mraka, dopis ZBS z dne 13. 6. 2017, dopis BS z dne 19. 6. 2017, poročilo veleposlaništva RS z dne 16. 1. 2015, sporazum o zavarovanju denarne terjatve z dne [redacted] 2002, sporazum o zavarovanju denarne terjatve z dne [redacted] 2003, Notarski zapis opr. št. SV [redacted] Z DNE [redacted] 2007, dopis [redacted] z dne [redacted] 2008, brošuro „CHF Krediti“, dopis ZBS z dne 17. 9. 2018, odgovor BS ZBS z dne 9. 4. 2019 in elektronsko sporočilo z dne [redacted] 2019 ter zaslišalo priče [redacted]

6. Sodišče je dokazni predlog tožeče in tožene stranke po pritegnitvi izvedenca finančne stroke in dokazni predlog tožeče stranke, da tožena stranka predloži seznam kreditorejmalcev, ki so pri toženi stranki v letu 2007 vzeli kredit v CHF,

zavrnilo kot nepotrebna, saj je dejansko stanje na podlagi izvedenih dokazov v zadostne meri pojasnjeno in izkazano, navedena dokazna predloga pa bi pravdni postopek zgolj po nepotrebem zavlačevala.

7. Sodišče se v nadaljnji obrazložitvi opredeljuje le do tistih navedb in izvedenih dokazov, ki se nanašajo na odločilna ali dokazno pomembna dejstva. Navedbe in predlagane dokaze, ki za odločitev v predmetnem pravdnem postopku niso pomembni, je sodišče sicer vzelo na znanje in pretehtalo njihovo relevantnost, a jih ni dokazno ocenilo, saj se sodišču ni potrebno opredeljevati do vsake izjave in vseh navedb pravnih strank. (gl. tudi odločbo US RS, št. Up 444/00 z dne 26. 2. 2002, ter VSL sodbo in sklep 3207/2011 z dne 28. 3. 2012).

Glede pravnega interesa:

8. Sodišče uvodoma glede navajanja tožene stranke, da ne obstoja pravni interesa tožečih stranke za vložitev predmetne tožbe, saj navedeno pogodbeno razmerje med pravnima strankama ne obstoji več, pojasni, da je pri ugotovitvenih tožbah, s katerimi se uveljavlja ničnost, potrebno tako s procesnega kakor tudi z materialnopravnega vidika dognati ali je na tožnikovi strani podana pravna korist od tega, da sodišče ugotovi obstoj ali neobstoj kakšne pravice ali pravnega razmerja ali pristnost oziroma nepristnost kakšne listine, preden zapade dajatveni zahtevki iz tega razmerja oziroma če ima tožnik kakšno drugo pravno korist od vložitve takšne tožbe (drugi odstavek 181. člena Zakona o pravdnem postopku – ZPP). Tako se terja interes, ki je pravno utemeljen oziroma tožnik mora izkazati, da bi mu uspeh v takšni pravdi odprl možnosti, da v nadaljnjem sodnem ali morebitnem drugem postopku uveljavlja kakšno svojo pravico ali korist, ki mu ju zagotavlja zakon. V skladu z zgoraj navedenim sodišče ocenjuje, da imata tožeči stranki pravni interes za ugotovitev obstoja ničnosti kreditne pogodbe, čeprav sta [redacted] 2015 v celoti poplačili dolg po Pogodbi o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [redacted] z dne [redacted] 2007 s pomočjo novega kredita št. [redacted] ki sta ga prav tako sklenili pri toženi stranki. Tožeči stranki namreč lahko zahtevata vrnitev zneska plačanega po kreditni pogodbi.
9. V nadaljevanju pa je sodišče ugotovilo nesklepčnost tožbe v dajatvenem delu. Tožeča stranka je namreč v tožbi postavila tudi izpolnitveni (odškodninski) zahtevki, in sicer zaradi kršitve pogodbenih obveznosti v zvezi z neizpolnitvijo pojasnilne dolžnosti, kakor tudi iz naslova deliktne odškodninske odgovornosti (neposlovne odškodninske odgovornosti) ter iz tega naslova od tožene stranke zahtevata povrnitev razlike, ki predstavlja tečajne razlike in razlike med nakupnim in prodajnim tečajem v znesku [redacted] EUR. Sodišče pojasni, da imata pogodbeni stranki v primeru ugotovitve ničnosti pogodbe in tudi v primeru razveze pogodbe druga do druge pravico do kondicijkega zahtevka, s katerim zahtevata nazaj svojo izpolnitev. Tako mora v skladu s prvim odstavkom 87. člena

OZ vsaka pogodbeni stranka drugi povrniti vse, kar je prejela na podlagi nične pogodbe. Navedeno pa pomeni, da bi tožeča stranka v tej pravi v primeru ničnosti ali razveze pogodbe lahko zahtevala le vračilo tistega, kar sta tožnika po kreditni pogodbi plačala – to je plačilo izplačanih obrokov kredita in ne plačila odškodnine. Ker tako v skladu z določbo prvega odstavka 274. člena ni podana korist tožeče stranke za vložitev dajatvenega zahtevka, je sodišče, tožbo v tem delu zavrglo.

Nesporna dejstva:

10. Na podlagi izpovedb pravnih strank ter izvedenih dokazov sodišče kot nesporno ugotavlja, da sta prvo tožnica kot kreditojemalka in drugo tožnik kot porok s toženo stranko kot kreditodajalko dne [redacted] 2007 sklenila Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [redacted] v CHF (v nadaljevanju: kreditna pogodba) in Notarski zapis št. SV [redacted] z dne [redacted] 2007. S kreditno pogodbo je bil tožečima strankama odobren kredit v znesku [redacted] CHF (švicarskih frankov). Z odobrenim in prejetim kreditom sta tožeči stranki predčasno poplačali obveznosti po Pogodbi o potrošniškem hipotekarnem kreditu št. [redacted] po Pogodbi o potrošniškem kreditu št. [redacted] in po Pogodbi o potrošniškem kreditu št. [redacted] preostanek v višini [redacted] EUR pa je bil nakazan na račun prvo tožnice. Iz 4. člena Kreditne pogodbe nadalje izhaja, da bosta kreditojemalca vračala kredit v 240 zaporednih mesečnih anuitetah v višini, ki je znašala ob sklenitvi te pogodbe [redacted] CHF, pri čemer anuitete zapadejo v plačilo vsakega 1. v mesecu, od katerih prva zapade v plačilo [redacted] 2008, zadnja pa [redacted] 2027. Iz devetega odstavka 1. člena Kreditne pogodbe izhaja, da je obrestna mera za kredit ob sklenitvi te pogodbe znašala 4,466 % letno in je bila sestavljena iz povprečja 3 in 12 mesečnega LIBOR-ja in pribitka v višini 1,600 %. Nadalje iz predmetne kreditne pogodbe izhaja, da je bil kredit izplačan v evrih ter da je lahko kreditojemalec kadarkoli znotraj kreditne dobe zahteval spremembo s to pogodbo dogovorjene valute kredita in obrestnega indikatorja LIBOR v evro in obrestni indikator EURIBOR za enako obračunsko obdobje. Tožeči stranki sta kredit vračali v mesečnih anuitetah v CHF. Prav tako je med pravnima strankama nesporno, da sta tožeči stranki dne [redacted] 2015 z namenom čimprejšnjega poplačila obstoječih obveznosti s toženo stranko sklenili novo Pogodbo o potrošniškem hipotekarnem kreditu, št. [redacted] katere predmet je bil kredit v višini [redacted] EUR in tako dne [redacted] 2015 predčasno odplačali celoten kredit po Kreditni pogodbi št. [redacted]

Glede ničnosti pogodbe:

11. Sodišče je v dotični zadevi ocenilo, da je pravna podlaga, ki jo sodišče šteje za relevantno za odločanje o tožbenem zahtevku glede na podane navedbe pravnih strank, ničnost kreditne pogodbe.

12. V 39. členu Obligacijskega zakonika (OZ) je določeno, da mora imeti vsaka pogodbeno obveznost dopustno podlago. Po drugem odstavku istega člena je podlaga nedopustna, če je v nasprotju z ustavo, prisilnimi predpisi ali z moralnimi načeli. Domneva se, da ima obveznost podlago, čeprav ta ni izražena (tretji odstavek 39. člena OZ). V četrtem odstavku istega člena je nadalje določeno, da če ni podlage, ali je ta nedopustna, je pogodba nična. Glede na domnevo podlage obveznosti, je dokazno breme o tem, da ima obveznost nedopustno podlago na tožeči stranki, saj je v skladu z 212. členom Zakona o pravdnem postopku (ZPP) določeno, da mora vsaka stranka navesti dejstva ali predlagati dokaze, na katere opira svoj zahtevek, ali s katerimi izpodbija navedbe in dokaze nasprotnika.
13. Tožeči stranki v zvezi z ničnostjo pogodbe navajata, da sklenjeni pravni posel nima podlage (kavze) oziroma je ta nedopustna, saj iz nje ne izhaja zadostna stopnja verjetnosti, da bi tožena stranka v razmerju do njiju prevzela realna tveganja iz sklenjene pogodbe in da bi lahko pričakovali ekvivalentno izpolnitev tožene stranke, kar je nenazadnje jasno razvidno iz dejstva, da sta kljub rednemu odplačevanju kredita odplačala neprimerno višji znesek kredita v primerjavi z zneskom glavnice, ki je bila izplačana iz naslova kredita. Tako pa sklenjeni pravni posli nasprotujejo temeljnemu načelom obligacijskega prava (načelu enakopravnosti udeležencev v obligacijskih razmerjih, načelu vestnosti in poštenja ter omejitvam pogodbene svobode).
14. Sodišče ugotavlja, da je bila podlaga spornega posla pridobitev kredita-posojila (causa credendi) in da taka podlaga ni nedopustna. V obravnavani zadevi je bil dan pristen devizni kredit, in ne kredit, ki bi vseboval valutno klavzulo, ki je res namenjena ohranjanju enake vrednosti dajatev v času nastanka obveznosti in ob vračilu. S sklenitvijo kredita v tuji valuti pa postane obveznost posojilojemalca odvisna tudi od gibanja tečaja tuje valute, zaradi česar gre v tem pogledu za aleatorno pogodbo. Sklenitev aleatorne (tvegane) pogodbe ni nedopustna, četudi bi bilo tveganje precejšnje ali neobvladljivo. Zaradi ugotovitev o aleatorni naravi sporne pogodbe pa po prepričanju sodišča tožnik ne more uspeti z navedbami, da je banka že ob sklenitvi predmetne kreditne pogodbe zasledovala profitni namen (dobiček), za tožnika pa izgubo.
15. Pogoji kredita, kot so daljša ročnost, kredit v tuji valuti, spremenljiva obrestna mera in anuitetni način odplačila) pa ne nasprotujejo niti Ustavi RS, prisilnim predpisom in moralnim načelom, kot tudi ne ostalim temeljnim obligacijskim načelom. Sklepanje potrošniških kreditnih pogodb v tuji valuti v obdobju sklenitve sporne kreditne pogodbe namreč ni bilo prepovedano niti omejeno, saj je z dnem uvedbe evra (1. januar 2007) kot denarne enote Republike Slovenije bilo poslovanje v tujih plačilnih sredstvih med rezidenti popolnoma sproščeno. Sklenitev takšnih pogodb (kreditna pogodba v tuji valuti) pa je bila in še vedno je dopustna tudi v skladu z načelom prostega urejanja pogodbenih razmerij (3. člen

OZ).

Glede presoje oderuštva:

16. Tožeči stranki nadalje zatrjujeta, da je tožena stranka ob sklepanju sporne kreditne pogodbe izkoristila njuno nevednost in marketinški pristop „ugodne obrestne mere in nizkih stroškov, ob tem pa izkoristila tudi trenutno stanje šibkejšega tečaja CHF, kar kaže na neupravičeno bogatenje tožene stranke na račun kreditojemalcev s CHF devizno klavzulo in posredno na elemente oderuštva. Sodišče pojasni, da ne more biti govora o kršitvi načela enake vrednosti dajatve (8. člen OZ), saj to načelo ne zagotavlja enakovrednosti pogodbenih obveznosti v času, ko se morajo obveznosti izpolniti in mora načelno vsaka stranka sama nositi riziko spremembe okoliščin po sklenitvi pogodbe. V skladu s 119. členom OZ je pogodba nična, če kdo izkoristi stisko ali težko gmotno stanje drugega, njegovo nezadostno izkušenos, lahkomišelnost ali odvisnost in si izgovori zase ali koga tretjega korist, ki je v očitnem nesorazmerju s tistim, kar je sam dal ali storil ali se zavezal dati sli storiti drugemu. Po stališču sodne prakse pa morajo obstajati vse potrebne predpostavke oderuštva v času sklenitve pogodbe, ker gre za napako pri sklenitvi pogodbe, zaradi česar morebitno poznejše nesorazmerje ni pravno relevantno. Glede na zapisano sodišče ocenjuje, da tožnika nista izkazala ne subjektivnih in ne objektivnih elementov oderuštva. Ni namreč izkazano, da bi bilo med dajatvami ene in druge stranke že ob sklenitvi pogodbe očitno nesorazmerje, prav tako da bi tožena stranka izkoristila stisko, težko premoženjsko stanje, neizkušenos, lahkomišelnost ali odvisnost tožnikov.
17. Sodišče nadalje ugotavlja, da tožena stranka spornih kreditnih pogodb ni sklepala z namenom ustvarjanja dobička oziroma okoriščanja. Priča [REDACTED] ki je pri toženi stranki bil zaposlen na delovnem mestu upravljalca nekreditnih tveganj, je izpovedal, da se je tožena stranka ob zadostnem številu vlog, zadolžila pri svojih lastnikih v švicarskih frankih, ko pa je prišlo do izplačila samega kredita, ki se je običajno izplačal strankam v evrih, pa je bilo potrebno švicarske franke najprej pretvoriti v evre, ob tem pa je banka morala ves čas skrbeti, da je imela svojo aktivo in pasivo usklajeno. Tako je imela banka naložbe v švicarskih frankih, in sicer kredite, ki so jih prejele njene stranke, na drugi strani pa je bila banka zadolžena pri svojih lastnikih v švicarskih frankih. Nadalje je izpovedal, da banka s krediti v švicarskih frankih ni ustvarjala dobička, saj gre načeloma pri vsakem kreditu za manjšo razliko med obrestno mero, po kateri pač nekdo kredit dobi. V kolikor pa gre za kredit v tuji valuti je potrebno upoštevati še menjalniški posel, zaradi česar nastane še manjša razlika med nakupno in prodajno ceno. Da banka zaradi sklenjenih kreditov v švicarskih frankih ni imela oziroma ni ustvarila nobenega dobička pa je s svojo izpovedbo potrdil tudi [REDACTED]. Glede na izpovedbi obeh prič pa sodišče zaključuje, da ni bil namen tožene stranke, da na račun tečajnih nihanj doseže še dodatne zasluzke. Tako tudi iz tega razloga

pogodba ni nična. Sodišče prav tako ugotavlja, da v kolikor bi se močneje okreplil tečaj EUR napram CHF, bi valutno tveganje enako kot v obratni situaciji tožnika, nosila toženka in ne moremo govoriti, da gre za dodaten prihodek tožene stranke. Tudi toženka namreč mora zagotoviti sebi ustrezno financiranje oziroma ustrezna sredstva v enaki tuji valuti.

O kršitvi pojasnilne dolžnosti:

18. Tožnika nadalje navajata, da tožena stranka ni izpolnila svoje pojasnilne oziroma informacijske dolžnosti, ki zajema obveznost tožene stranke, da kot profesionalna oseba na svojem področju, potrošniku kot laični osebi posreduje informacije na jasen in pregleden način, da lahko razume vse možne rizike in tveganja in bodoče obremenitve, ki ga lahko doletijo pri vračanju kredita.
19. Sodišče glede pojasnilne dolžnosti pojasni, da pogodbeno pravo temelji na načelu pogodbene svobode. Le to pa pomeni, da je posameznikom prepuščena odločitev, ali bodo vstopili v pogodbeno razmerje in kakšno vsebino mu bodo določili. Vendar pa je o svobodni odločitvi posameznika mogoče govoriti le, če so mu bila znana vsa dejstva, ki so pomembna za sklenitev določenega posla. Pogodba, ki ni sklenjena v ustreznem informacijskem položaju, praviloma ne vodi do racionalne odločitve in do ravnanja v skladu z lastnimi interesi. Neustrezen informacijski položaj lahko eni od strank omogoči, da z sklenitvijo pogodbe zasleduje le svoj interes oziroma da se ta uresniči v večji meri kot bi se sicer. Čeprav načeloma velja, da si je vsak dolžan sam zagotoviti informacije, ki jih potrebuje za oblikovanje poslovne volje, se to pravilo v določenih primerih izkaže kot prestrogo in je od njega potrebno odstopiti, denimo kadar stranki nista v enakovrednem informacijskem položaju, ker ima dostop do informacij le ena od njiju; kadar ena od strank poseduje specifična strokovna znanja; ali kadar gre za informacije o dejstvih, na katera ena od strank ni mogla računati, druga pa je zanje vedela. V takšnih primerih se, da bi se dosegla dejanska enakopravnost, vzpostavi pojasnilna dolžnost stranke, ki s temi informacijami oziroma specifičnimi znanji razpolaga. Pojasnila dolžnost se lahko vzpostavi na podlagi izrecne zakonske določbe ali se vzpostavi neposredno na podlagi načela vestnosti in poštenja, ki vsako od strank zavezuje, da pri sklepanju poslov ne zasleduje le lastnih interesov, temveč mora upoštevati tudi pravice, koristi in interese nasprotne stranke. Takšna pojasnila dolžnost pa je značilna zlasti za bančne posle, saj banka na tem področju nastopa kot strokovnjak, medtem ko potrošniki praviloma nimajo posebnih znanj in izkušenj pri sklepanju bančnih poslov. Posredovane informacije, pojasnila in nasveti naj jim omogočijo, da spoznajo vse pomembne lastnosti posla in ustrezno ocenijo tveganja. Posredovane informacije pa morajo biti resnične in popolne, tako da se stranka nanje lahko upravičeno zanese (tako tudi v sodbi Vrhovnega sodišča RS opr. št. II Ips 201/2017 z dne 7. 5. 2018).

20. Pravna podlaga v predmetni zadevi je Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK), ki je veljal v času sklenitve sporne kreditne pogodbe (██████████ 2007) in je glede kreditne pogodbe v tuji valuti oziroma z valutno klavzulo določal le, da mora pogodba vsebovati navedbo tuje valute in vrsto tečaja, po katerem se izračunava vrednost v domači valuti, ter opozorilo, da se ob spremembi tečaja lahko spremenijo tudi predvideni zneski posameznih plačil (9. alineja 7. člena ZPotK). Navedeni zakon tako ni podrobneje določal pojasnilne dolžnosti banke, temveč le splošno obveznost banke, da mora pred sklenitvijo pogodbe seznaniti potrošnika z vsemi pogoji kreditne pogodbe.
21. Obveznost banke kot močnejše (profesionalne) pogodbene stranke, da potrošnika opozori na vse relevantne okoliščine posla, ki bi lahko vplivale na uresničitev njihovih interesov, izvira iz načela vestnosti in poštenja ter je povezana z zahtevo, da morajo biti pogodbeni pogoji razumljivi in jasni, pa tudi s prepovedjo nepoštenih pogodbenih pogojev. Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot) je v 2. členu določal, da morajo biti pogodbeni pogoji jasni in razumljivi, pri čemer v primeru nejasnosti ni predvidena sankcija ničnosti, temveč se nejasna določila razlagajo v korist potrošnika. Sankcija ničnosti pa je predpisana za pogoje, ki bi bili do potrošnika nepošteni (23. člen ZVPot). Kriteriji za presojo (ne)poštenosti pogodbenih pogojev so urejeni v 24. členu ZVPot. Navedena določba pa skupaj z 22. členom ZVPot, ki določa, da morajo biti pogoji jasni in razumljivi, predstavlja implementacijo Direktive 93/13 Sodišča EU v domač pravni red. Nepošteni pogoji so tisti, ki v škodo potrošnika povzročijo znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank; ki povzročijo, da je izpolnitev pogodbe neutemeljena v škodo potrošnika; ki povzročijo, da je izpolnitev pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je potrošnik utemeljeno pričakoval ali ki nasprotujejo načelu vestnosti in poštenja. Pri ugotavljanju zahtevane vsebine pojasnilne dolžnosti je treba nadalje upoštevati stališča, ki jih je glede zahteve po jasnem in razumljivem jeziku izreklo Sodišče Evropske unije, čigar razlaga evropskega prava zavezuje sodišča držav članic EU. V zadevi ANDRICIUC je tako poudarilo, da je zahtevo po jasnem in razumljivem oblikovanju pogodbenih pogojev treba razlagati široko in je ni mogoče zožiti na njihovo formalno in slovnično razumljivost. Predpostavka za presojo nepoštenosti glavnega predmeta pogodbe je torej ugotovitev, da je bil določen nejasno, zaradi česar je potrebno da so pogodbeni pogoji oblikovani jasno in razumljivo. Glede na zgoraj navedeno morajo finančne ustanove posojiljemalcem posredovati vse informacije, ki jih ti potrebujejo za sprejem pcučenih in preudarnih odločitev. To pomeni, da lahko potrošnik pogoj, da mora posojilo vrniti v tuji valuti, razume tako formalno kot slovnično kot tudi glede njegovega dejanskega obsega, tako da je povprečni potrošnik, ki je normalno obveščen, razumno pozoren in preudaren, lahko ne le seznanjen z možnostjo zvišanja ali znižanja vrednosti tuje valute, temveč tudi zmožen oceniti potencialne ekonomske posledice takega pogoja za njegove

finančne obveznosti. Šele če se izkaže, da banka potrošniku ni dala ustreznih pojasnil, torej če ni pravilno izpolnila svoje pojasnilne dolžnosti in zato pogodbene določbe ni mogoče šteti za jasno in razumljivo, je mogoča tudi presoja nepoštenosti glavnega predmeta pogodbe. Navedeno pa pomeni, da je ničnost pogodbe podana le v primeru, če je podana nepoštenost glede glavnega predmeta pogodbe, torej če je banka hkrati ravnala v slabi veri in ker je ob sklepanju pogodbe med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank obstajalo znatno neravnotežje. Prav tako je potrebno v skladu s stališči Sodišča EU presojo nepoštenosti pogodbenega pogoja opraviti glede na trenutek, ko je bila zadevna pogodba sklenjena, pri čemer je potrebno upoštevati vse okoliščine, ki bi jih prodajalec ali ponudnik lahko poznal ob sklenitvi pogodbe in ki bi lahko vplivale na poznejše izvajanje navedene pogodbe.

22. Nadalje pa je tudi v drugem odstavku 6. člena Obligacijskega zakonika (OZ) določeno, da morajo udeleženci v obligacijskem razmerju pri izpolnjevanju obveznosti iz svoje poklicne dejavnosti, ravnati z večjo stopnjo skrbnosti, po pravih stroke in po običajih (skrbnost dobrega strokovnjaka). Banka kot finančna institucija in strokovnjak na finančnem področju je tako pri svojem delu dolžan ravnati z najvišjo možno mero poklicne oziroma profesionalne skrbnosti. Le to pa od banke, ki na trgu profesionalno opravlja storitve na finančnem področju, zahteva, da z nasprotno stranko deli informacije, ki so pomembne za sklenitev posla, vključno s tveganji, ki jih prinaša. Informacije morajo biti resnične in popolne, da se stranka lahko nanje upravičeno zanese. Dolžnost zagotavljanja informacij se dopolnjuje s prepovedjo posredovanja neresničnih ali zavezujočih informacij in je podana ne glede na (ne)izražen interes stranke.
23. V obravnavani zadevi je tako ključno vprašanje ali je tožena stranka zadostila svoji pojasnilni dolžnosti do tožečih strank na način, da jima je posredovala vse informacije, ki sta jih le-ta potrebovala za sprejem poučenih in preudarnih odločitev. Tako je sodišče v nadaljevanju v konkretni zadevi presojalo ali je tožena stranka pri izpolnjevanju svoje dolžnosti ravnala na način, da je svojo pojasnilno dolžnost opravljala na jasn in razumljiv način ter pošteno oziroma v dobri veri.
24. Toženka ni prerekala, da se pri krepitvi vrednosti CHF napram EUR viša tudi sama glavnica obveznosti, izražena v domači valuti in niti ni prerekala navedb tožnikov, da je glavnica v domači valuti ob sklenitvi pogodbe znašala ██████████ EUR. Tako je v času sklenitve sporne kreditne pogodbe v letu 2007 do leta 2015 prišlo do izrazite spremembe v tečaju EUR-CHF, zaradi česar se je tudi obveznost tožečih strank po kreditni pogodbi zaradi valutnih nihanj bistveno povečala tako glede mesečnega obroka kot tudi glede višine glavnice v domači valuti. Iz v spisa predloženih podatkov o gibanju tečaja EUR/CHF izhaja, da je ob sklenitvi pogodbe vrednost 1,00 EUR znašala 1,633 CHF, po sklenitvi pogodbe pa je vrednost EUR padala, in sicer je bil 1,00 EUR na dan 27. 3. 2015 vreden 1,035

CHF. Iz neprerekanih navedb tožnikov tako izhaja, da je glavnica iz [REDACTED] EUR ob sklenitvi pogodbe po več kot 7-ih letih na dan [REDACTED] 2015 odplačevanja znašala še [REDACTED] EUR, pri čemer sta tožeči stranki do tega dne odplačali že [REDACTED] EUR oziroma povedano drugače, tožnika sta na dan [REDACTED] 2015 iz naslova glavnice še zmeraj dolgovala [REDACTED] EUR. Glede na navedeno sodišče ugotavlja, da gre pri kreditni pogodbi v CHF za posel z visoko stopnjo tveganja, zaradi česar je še toliko bolj pomembno ali je tožena stranka zadostila svoji pojasnili dolžnosti do tožeče stranke.

25. Sodišče ugotavlja, da je profesionalna skrbnost toženo stranko zavezovala k prizadevanju, da je tožečo stranko informirala in seznanila s tveganji, ki so značilna za sklenjeni posel in na podlagi katerih je tožeča stranka nenazadnje tudi sprejela odločitev o sklenitvi sporne kreditne pogodbe. Ob tem pa je tožena stranka informacije tožeči stranki morala posredovati na način, da je lahko v celoti razumela ekonomske učinke spremembe tečaja na višino njenih mesečnih obveznosti, preračunanih v domačo valuto. Pri tem pa ni relevantna le vsebina kreditne pogodbe, temveč tudi morebitne informacije in dodatna pojasnila, ki so bila tožnici posredovana med pogajanja. Res je, da je v 5. členu sporne kreditne pogodbe določeno, da kreditjemalka in porok s podpisom pogodbe izrecno potrjujeta, da sta seznanjena s tveganjem, ki izhaja iz vsake morebitne spremembe tečaja švicarskega franka do evra in lahko vpliva na njuno zmožnost vračanja tega kredita in da to tveganje v celot prevzemata. Vendar je ta določba po mnenju sodišča vsebinsko prazna, saj ne pove kaj konkretno je bilo tožeči stranki pojasnjeno. Pojasnila dolžnost banke glede obstoja valutnega tveganja po oceni sodišča namreč ni izčrpana že z vključitvijo tovrstne določbe v samo pogodbo, temveč je ključna presoja, ali je bilo valutno tveganje tožeči stranki v zadostni meri vsebinsko pojasnjeno.
26. Sodišče glede na izpovedbe pravnih strank in izpovedbe prič smatra, da je svetovalec toženke tožečima strankama pred najemom kredita v CHF v celoti pojasnil tveganja, povezana s kreditom v tuji valuti. Kot namreč izhaja iz prepričljive izpovedbe priče [REDACTED] svetovalca tožene stranke, je le ta tožnikoma, kot tudi ostalim strankam, pred najemom kredita v CHF, najprej ponudil kredit v evrih in zanj izdelal tudi izračun, šele nato pa kredit v švicarskih frankih. Ob tem je vsaki stranki pojasnil, da je riziko pri evrokreditih dvigovanje evriborja, medtem ko je pri švicarskih frankih riziko dvigovanje liborja in tečaja. Prav tako je bilo tožečima strankama predstavljeno, da za kredit v švicarskih frankih potrebujeta 20 % boljšo kreditno sposobnost. Nadalje je povedal, da je bil informativni izračun v večini primerov izdelan v obliki amortizacijskega načrta, iz katerega je bilo med drugim moč razbrati, kako se kredit odplačuje, da se s prvim obrokom začne odplačevati glavnica in obresti, predstavljen pa je bil tudi graf gibanja liborja in gibanja tečaja. Vedno sta bila sestavljena dva amortizacijska načrta, en v evrih, drugi pa v švicarskih frankih. Vsem strankam, tudi tožečima, je

bila dana možnost vpogleda v kreditno pogodbo pred zapisom notarskega zapisa, in sicer so nekatere stranke prišle na banko in si pogodbo vzele same, v večini primerov pa je pogodba stranki bila poslana po elektronski pošti. Tako so se stranke same seznanile s pogodbo, medtem ko so se osnovni podatki, ki so navedeni v pogodbi s stranko še vedno pregledovali skupaj, in sicer doba odplačevanja, obrestna mera, itd.. Vsako stranko se je opozorilo, da se naj v primeru težav in zamud s plačilom takoj oglasi na banki ter da imajo pri švicarskem kreditu tveganje liborja in spremembe tečaja med evrom in švicarskih frankom. Prav tako je bila tožeča stranka tako ustno kot tudi v sami pogodbi obveščena o možnosti konverzije. Nenazadnje pa je tožečima strankama bilo predstavljeno dejstvo, da morata za plačilo obroka kredita opraviti konverzijo iz EUR v CHF, zaradi česar sta morala v sistemu elektronske banke kupiti švicarske franke z evri. Smiselno enako je sam potek sklepanja spornih kreditnih pogodb predstavila tudi priča [REDACTED] ki je povedala, da so stranke ponavadi že imele začrtano kakšen znesek kredita želijo pridobiti in kaj bodo z njim naredile. Večinoma so povpraševale po svoji kreditni sposobnosti, kaj to za njih pomeni ter ali so kreditno sposobne za ta znesek. V kolikor je stranka želela kredit v švicarskih frankih, so vedno izdelali informativni izračun v evrski kot tudi švicarski valuti. Pri tem so stranke opozorili na vsa tveganja pri kreditih v švicarskih frankih, tudi valutno tveganje, nenazadnje pa so tudi v predlogih, ki so jih sestavljali in v katerem je opisana finančna situacija stranke, osnovni podatki, način zavarovanja, končni povzetek, kaj se stranki ponuja, kaj stranka jemlje, stranke seznanjali s tem kaj pomeni za njih evrski kredit ter kaj švicarski kredit. Tako je v informativnem izračunu bilo med drugim tudi navedeno, da stranko seznanjajo s tveganjem z najetjem kredita v tuji valuti, s tveganjem menjave valute, valutnim tveganjem, liborjem in obrestno mero. Nikoli pa se navedenemu kreditu ni dajalo prednosti oziroma govorilo, da je za stranke to zelo ugoden kredit. Stranke so bile seznanjene z možnostjo spremembe oziroma konverzije kredita iz švicarskih frankov v evrskega. Vse te pogodbe pa so bile sklenjene tudi v notarski obliki, zaradi česar so tudi notarji zmeraj strankam pogodbo prebrali na razumljiv način in jo nato povprašali ali razume kaj je to libor, švicar, če razume tveganje, itd.. Prav tako so zmeraj stranki sami predstavili kaj pomeni libor in evribor. Pogodba se je strankam pošiljala po elektronski pošti v kolikor je stranka to sama želela, drugače pa so se le te podpisale pri notarju oziroma v enoti. Pri tem pa je priča jasno izpovedala, da je sama pred sklenitvijo pogodbe stranke opozorila na valutno tveganje tudi s tem, da jim je po domače povedala, da v kolikor bo šel švicarski frank gor, se bo tudi obrok kredita posledično zvišal. Vsak kredit ima amortizacijski načrt in v primeru švicarskih frankov je stranka dobila vedno dva amortizacijska načrta, in sicer amortizacijski načrt za odplačevanja kredita v evrih in v švicarskih frankih. Sodišče je izpovedbam zgoraj navedenih prič v celoti sledilo, saj je ocenilo, da gre za verodostojni priči, ki sta jasno in natančno opisali potek dogodkov, to je sklepanje spornih kreditov, njuni izpovedbi pa sta v

bistvenih delih skladni.

27. Sam potek postopka informiranja pa je kot priča izpovedal tudi [REDACTED] ki je povedal, da je s strani svetovalca [REDACTED] pridobil vse potrebne informacije, da je imel na razpolago tako evrski izračun kot izračun kredita v švicarskih frankih, da so se s svetovalcem pogovarjali o liborju, evriborju ter da je bilo razmerje v švicarskih frankih takrat za njega ugodnejše. Predstavljena mu je bila tudi obrestna mera, sestavljena iz liborja, pribitki banke in verjetno tudi tečajji. Prav tako je povedal, da so pogodbo skupaj prebrali tako na banki, kot tudi pri notarju. Nadalje pa so tudi priče [REDACTED] in [REDACTED] potrdile da jim je bil izdelan tako izračun kredita v evrih kot tudi v švicarskih frankih, pri čemer so se vsi odločili za kredit v švicarskih frankih, saj je bil ta kredit za njih bolj ugoden in privlačen, glede na to da je bil obrok kredita manjši in so ga tako lažje odplačevali. Vsem je bilo prav tako predstavljeno, da je potrebno kredit odplačevati v švicarskih frankih ter da bodo zaradi navedenega morali kupovati švicarske franke po veljavnem tečaju. Glede najetja kredita ter samega poteka informiranja pa je bila zaslišana tudi priča [REDACTED] ki je povedala, da se sicer točno ne spomni, če ji je bil ponujen tudi kredit v evrih, spomni pa se, da je bila anuiteta oziroma obrok kredita v švicarskih frankih zelo ugoden in privlačen, saj je bil obrok nižji, zaradi česar ga je bilo lažje odplačevati. Nadalje je potrdila, da je vedela, da je obrok kredita določen v švicarskih frankih in da se tečajji tujih valut spreminjajo, na kar je bila med drugim tudi sama pripravljena, vendar je ob tem dodala, da kljub temu ni mislila da bo obrok tako drastično narasel. Prav tako je povedala, da ji je bila vsebina pogodbe prebrana tako na banki kot pred notarjem, pri čemer pa sama pogodbe natančno nikoli ni prebrala. Iz zgoraj navedenega pa sodišče zaključuje, da je bil postopek informiranja strank utečen, zaradi česar sodišče ne dvomi, da tudi v razgovoru s tožnikoma svetovalec [REDACTED] ni odstopil od svojega siceršnjega ravnanja. V nadaljevanju je zato sodišče izhajalo iz izhodišča, da je priča tožnikoma posredovala enake informacije, kot jih je pri sklepanju kreditnih pogodb v tuji valuti posredovala drugim strankam oziroma potrošnikom.
28. Neutemeljene so trditve tožečih strank, da je bila tožena stranka seznanjena z določenimi informacijami, ki jih ni razkrila. Trdili sta, da je Banka Slovenije poslovne banke na tveganje zadolževanja v CHF opozarjala že v Poročilu o finančni stabilnosti iz leta 2005, v katerem je bilo zapisano, da valutno tveganje za banke ne pomeni večjega tveganja, vendar pa je zaradi velike volatilnosti CHF mogoča realizacija tveganj pri komitentih; da je za komitente izpostavljenost tečajnemu tveganju zelo velika, posebej ker je CHF na relativno nizkih ravneh in je pričakovati apreciacijo. Prav tako sta navajali, da je Banka Slovenije poslovnim bankam v juliju 2006 poslala dopis oziroma opozorilo, da morajo komitente popolno in jasno informirati o bančnih produktih, s poudarkom na tveganjih, katerim se izpostavljajo kreditorejmalci z najemom posojil v tuji valuti ter od bank

zahtevala, da morajo komitentom najprej predstaviti svoj produkt v evrih. V naslednjem opozorilu iz leta 2007 pa je Banka Slovenije izrecno zahtevala, da banke potencialnim posojilojemalcem vedno najprej predstavijo ponudbo v evrih. V septembru 2008 je bila na pobudo banke Slovenije izdana tudi zgibanka „Informacija o tveganjih najemanja kreditov v tuji valuti“, s katero tožnika prav tako nista bila seznanjena. Po presoji zgoraj navedenih priporočil in opozoril sodišče ocenjuje, da Banka Slovenije v letu 2005 ni mogla imeti v mislih za obravnavani primer odločilnih razlogov za apreciacijo, do katere je prišlo zlasti leta 2011 in leta 2015, torej v času gospodarske krize in ukrepa švicarske centralne banke. Po prepričanju sodišča namreč zanesljive in natančne napovedi glede obdobja in obsega spremembe valutnega razmerja niso mogoče. V sami naravi tveganja je nepoznavanje prihodnosti in neobvladovanje dejavnikov, ki vplivajo na realizacijo tveganja. Za strokovnjake je vpliv določenih dejavnikov do določene mere gotovo predvidljiv, noben strokovnjak pa ne more predvideti enostranskih ukrepov, kakršen je bil v konkretnem primeru ukrep Švicarske centralne banke iz leta 2015, ki je imel odločilen vpliv na vrednost CHF. Priporočili iz leta 2006, 2007 in izdana zgibanka pa so po prepričanju sodišča pretežno splošna opozorila na dolžnosti poslovnih bank, ki niso presegala tistih, izhajajočih iz takrat veljavnih predpisov ter iz načela vestnosti in poštenja, temveč je Banka Slovenije z njimi zgolj opozarjala na celovito informiranje potrošnikov o valutnem tveganju. Da banke niso mogle z gotovostjo napovedati gibanje tečaja švicarskega franka je razvidno tudi iz dopisa Banke Slovenije z dne 19. 6. 2017 in depeša Veleposlaništva RS v Bernu z dne 16. 1. 2015 iz katerih izhaja, da je bila odločitev Švicarske centralne banke o spremembi tečaja švicarskega franka presenečenje za vse, vključno za švicarsko vlado in parlament.

29. Sodišče je prepričano, da je tožena stranka pri svojem poslovanju v celoti upoštevala Priporočila izdana s strani Banke Slovenije v letu 2005 in dopisa Banke Slovenije izdana v letu 2006 in 2007 ter v skladu s slednjimi svoje delo opravljala na način, da je precejšnje pozornost usmerjala v informiranje strank, na način da je komitentu vedno najprej oziroma prednostno predstavila svojo ponudbo produktov v evrih ter na tej osnovi izračunala kreditno sposobnost komitenta in za komitente, ki so kljub seznanitvi s tečajnim tveganjem, želeli posojilo v tuji valuti ali posojilo vezati na tujo valuto, ocenila kreditno sposobnost upoštevajoč manj ugodne pogoje najemanja enakega posojila v evrih. Le-to pa kaže na to, da je tožena stranka, upošteva poročilo in oba dopisa BS, tožnika ustrezno in razumljivo informirala. Zaradi vse večjega povpraševanja po kreditih v švicarskih frankih je tožena stranka za svoje svetovalce organizirala tudi izobraževanje in jim pripravila delovno gradivo, vse z namenom, da bodo svetovalci strankam institut ustrezno predstavili in pojasnili. Tako so bila v letu 2007 pripravljena delovna navodila za scoring fizične osebe oziroma za ugotavljanje kreditne sposobnosti fizične osebe. Kot izhaja iz navedenega gradiva

je bil namen slednjega pomoč pri izračunu kreditne sposobnosti stranke, ki bi želele najeti kredit v CHF, vnosa podatkov za izračun kreditne sposobnosti, opredelitev bonitetnega razreda, itd.. Medtem ko je brošura z naslov „CHF krediti“ bila, kot sta to skladno izpovedali prič[redacted] in [redacted] namenjena internemu izobraževanju svetovalcev glede švicarskih kreditov ter v zvezi s tem povezanimi tveganji plačil, plačevanja kreditov, nihanje švicarskega tečaja, liborja, itd.. Z navedenimi priporočili pa sta bila ustno seznanjena tudi tožnika. Tožena stranka pa je nenazadnje v prvi polovici leta 2008 za svoje stranke in interesente za švicarski kredit organizirala tudi predstavitev oziroma predavanje z naslovom „Pasti zadolževanja v švicarskih frankih“ iz razloga vse večjega povpraševanja po teh kreditih. Kot izhaja iz priloženega gradiva so stranke na predavanju bile jasno poučene o tveganjih, ki jih s seboj prinesejo krediti v CHF, in sicer tako glede obrestnega tveganja (da lahko pride do spremembe višine referenčne obrestne mere (LIBOR) v obdobju vračanja kredita), kakor glede valutnega tveganja (tveganje spremembe vrednosti CHF proti EUR). Predstavljene pa so jim bile tudi možnosti zavarovanja pred navedenimi tveganji, in sicer med drugim v pravem trenutku menjava valute v primeru povečanja vrednosti CHF, spremljanje napovedi gibanja obrestnih mer in tečajev, itd.. Slednje kaže na to, da je tožena stranka zaradi velikih tveganj, ki so povezana s krediti v tuji valuti, skrbela za ustrezno usposobljenost svojih svetovalcev in na ta način zagotavljala, da njeni komitenti pridobijo vse potrebne informacije, na podlagi katerih bodo lahko sprejeli poučno in preudarno odločitev o tem, kakšno kreditno pogodbo želijo skleniti.

30. Glede navajanja tožeče stranke, da ji tožena stranka ob sklepanju sporne kreditne pogodbe ni pokazala nobene simulacije (grafa), zaradi česar prav tako pojasnila dolžnost toženke ni bila izpolnjena, sodišče pojasni, da po presoji sodišča ni mogoče trditi, da bi bila samo na ta način pojasnilna dolžnost do tožnika res pravilno izpolnjena. Podlaga za tako zahtevo ne izhaja niti iz sodbe Sodišča EU v zadevi Andriciuc niti iz Priporočil Evropskega odbora za sistemska vlaganja. Bistvo sodbe Sodišča EU v zadevi Andriciuc je v tem, da mora biti stopnja informiranja potrošnikov določene intenzivnosti, ne pa v predpisovanju točnega načina informiranja, npr. z izdelavo grafičnih prikazov in izračunov. Tak način informiranja pa bi lahko vodil tudi do točke prezasičenosti z informacijami in s tem do manipulacij in zavajanja (npr. s prikazovanjem hipotetičnega, celo špekulativnega gibanja tečaja v korist potrošnikov). Tako tudi pretirana skrb za potrošnika ni v skladu s pojmovanjem posameznika kot razumnega, avtonomnega in svobodnega subjekta, ki je sposoben sprejemati odgovorne, ekonomske, življenjske in osebne odločitve. Sicer pa je prav pojasnilna dolžnost tista, ki izraža ravnotežje med premajhno in pretirano skrbjo za človeka. Pojasnilna dolžnost je torej mehanizem, ki potrošniku omogoča seznanitev s potrebnimi informacijami, na podlagi katerih bo lahko sprejel odločitev, ki jo sam oceni kot zase

najsprejemljivejšo. Lahko se odloči za tveganje in večje pričakovane koristi, ali pa za manjše koristi ob manjšem tveganju. Zahteva po izdelavi simulacij mogočega gibanja anuitet v odvisnosti od valutnega razmerja pa ne izhaja niti iz dopisa Banke Slovenije iz leta 2006, temveč Banka Slovenije z navedenim dopisom opozarja zgolj, da morajo biti v primeru, da se jih banka odloči narediti, take simulacije narejene tako za pozitivni kot za negativni scenarij. Nenazadnje pa take simulacije, ob dejstvu, da nastop eventualno simuliranih sprememb ni bil ne bolj ne manj verjeten, k bolj razsodni ali informirani odločitvi tožečih strank ne bi bi prispeval.

31. Pretirana je tudi zahteva, da bi morala tožena stranka pred sklenitvijo pogodbe kreditno ponudbo predstaviti na način, da bi lahko tožeči stranki primerjali kredit v CHF in kredit v EUR skozi večletno obdobje odplačevanja. Potrebno je namreč upoštevati, da primerjava obeh kreditov ni odvisna le od gibanja tečaja, temveč tudi od gibanja LIBOR-ja in EURIBOR-ja kot referenčnih obrestnih mer. Na nobeno od navedenih treh spremenljivk tožena stranka ni mogla in ne more vplivati in napovedati njenega gibanja, zlasti ne za več letno obdobje (obdobje odplačevanja kredita). Tovrstne izračune bi zato lahko izdelali le na podlagi špekulacij, pri čemer bi upoštevanje navedenih spremenljivk v različnih kombinacijah pripeljalo do za potrošnika neobvladljivega obsega gradiv, kar pa bi le teoretično lahko prispevalo k njegovemu boljšemu informiranju.
32. Glede trditve tožečih strank, da jima je bil kredit v CHF predstavljen in svetovan kot zelo ugoden in varen ter da lahko niha zgolj malo gor in dol pa sodišče sledi prepričljivi izpovedbi pričevalca [redacted] ki je povedal, da strankam nikoli ni dal prognoze, da se pričakujejo zgolj minimalne spremembe, saj ni bilo nobenih napovedi, ki bi kazale na to, kaj se bo v prihodnje s švicarskim frankom zgodilo. Sicer je res za kreditjemalca bistveno, kaj se bo zgodilo v obdobju 15, 20 let, ampak v kolikor za nazaj ni nekega tečaja, tudi za naprej ne more biti nekega predvidevanja. Nadalje je povedal, da je tudi sam v letu 2008 vzel kredit v švicarskih frankih in takrat preučil riziko liborja in tečaj švicarskega franka. Tečaj v tistih letih, ko je evribor prišel na trg, ni drastično nihal. Nihče pa ni pričakoval zloma gospodarstva in da bo evribor šel do 5 %, sedaj pa se spustil do minus 0,3 %, konec koncev pa je bil rizik tudi evrokredit. Dodal je še, da se stranka sama odloči za kredit na podlagi nekih dejstev, vsak kredit pa je vedno riziko. Sodišče verjame priči, da izrecno ni zagotavljala, da do sprememb mesečnih anuitet ne bi prišlo oziroma da bodo te minimalne, saj tudi sam ob sklepanju pogodbe ni vedel, kako bo tečaj nihal, glede na to, da je bil evro mlada valuta in ni bilo nekega gibanja tečaja za nazaj. Prav tako v letu 2007 ni imel nobenega indica, da se bo CHF toliko okrepil. Nadalje pa je tudi [redacted] povedal in potrdil, da noben ekonomist ni mogel napovedati, kaj se bo dogajalo s tečajem švicarskega franka. Ponavadi se pričakujejo posamezna odstopanja, vendar je švicarski frank vedno veljal za zelo stabilno valuto. V Sloveniji je takrat že bila valuta evro, ki je neke

vrste naslednik nemške marke in tudi tukaj običajno ni bilo velikih nihanj. Sicer se tudi pri teh klasičnih, najmočnejših valutah pojavljajo nihanja, ampak velikokrat v daljšem časovnem obdobju. Švicarski frank se pogosto omenja kot varno zatočišče. Le-to pa za gospodarske krize pomeni, da se nihanja lahko pojavijo, vendar se po umiritvi razmer, to vedno (nekoliko) popravi. Prav tako je pričala [REDACTED] izpostavil, da je vsem referentom oziroma svetovalcem bilo naročeno, da stranke opozorijo, da je lahko gibanje tečaja nejasno v naprej. Po oceni sodišča tožena stranka ni mogla predvideti, da lahko pride do tako velik sprememb. Toženka je sicer lahko pričakovala, da v daljšem časovnem obdobju obstaja verjetnost, da bo prišlo do spremembe v gospodarstvu ali na trgih, kar se bo lahko odražalo tudi v spremembah vrednosti valut ali referenčne obrestne mere, nihče pa ni mogel pričakovati takšnih ukrepov kot so se zgodili v letu 2011 in 2015. Tako tožena stranka v letu 2007 ni imela nobenega indika, da bi lahko sklepala, da se bo CHF toliko okreplil. Čeprav sta tožeči stranki k svojim vlogam priložili razne članke (Škandal BNP Paribas: „Opozarjala sem vas; Švicarski frank in kriza finančnega trga,...“) in letna poročila bank (Letno poročilo [REDACTED] iz leta 2006, letno poročilo [REDACTED] iz leta 2008,...), po mnenju sodišča le-ti ne izkazujejo, da je tožena stranka v času sklepanja kreditne pogodbe (novembra 2007) razpolagala z informacijami na podlagi katerih bi lahko predvidela bodoče spremembe. Ker tožena stranka po oceni sodišča sprememb, ki so se zgodile po sklenitvi pogodbe, ni mogla predvideti, tožnika o njih ni bila dolžna obvestiti. Svojo pojasnilno dolžnost je izpolnila s tem, da jima je pomen valutnega tveganja predočila v takšnem obsegu in vsebini, da sta se lahko zavedala, da je to tveganje realno in lahko vpliva na obseg njunih pogodbenih obveznosti.

33. V skladu z navedenim sodišče zaključuje, da sta tožnika razumela valutno tveganje povezano s krediti v CHF. Le-to potrjuje dejstvo, da sta tožnika dejansko odplačevala anuitete v CHF in sta videla, da so se te spreminjale glede na gibanje tečaja. Prvo tožnica je pojasnila, da je zaradi kredita v CHF morala odpreti frankovski podračuna, pri čemer ji je bilo obrazloženo, da se z njenega računa sredstva prenašajo na frankovski podračun, tam se znesek konventira v franke, nato pa se preko spletni banke znesek obroka v frankih nakaže na tretji račun. Tako je sama iz svojega (glavnega) računa prenakazala sredstva na frankovski podračun, nato pa iz frankovskega podračuna poravnala obrok, tako da je na spletni stranki banke, kjer je bila objavljena tečajnica, pogledala tečaj za tisti dan in nato nakazala potreben znesek CHF. Prav tako sta tožnika skladno izpovedala, da jima je svetovalec predstavil začetno višino obroka, libor, da jima je notar pred podpisom pogodbe le-to prebral ter da bosta morala mesečno kupovati franke za poplačilo anuitet. Na vpogled pa jima je bil pokazan tudi izračun, kar izhaja iz zapisnika z naroka za glavno obravnavo pri Okrožnem sodišču v Ljubljani opr. št. [REDACTED] kjer je prvotožnica zaslišana kot pričala povedala, da ji je bil na vpogled pokazan izračun na katerem je pisalo kakšna je obrestna mera, kakšen je Libor,

pribitek banke, znesek denarja, ki ga bo prejela na račun in višina obroka, ki ga bo plačevala. Po prepričanju sodišča pa slednje kaže na to, da je stranka razumela in se zavedala, da se lahko tečajno razmerje CHF/EUR spremeni in da se s tem spremeni tudi v EUR izražena višina anuitete. Tožeči stranki sta bili seznanjeni tudi z možnostjo konverzije. In sicer sta tako ustno kot tudi pisno v pogodbi bili opozorjeni, da lahko kadarkoli kredit v CHF zamenjata za kredit v evrih, pa tega, kljub temu, da sta videla da se njun obrok mesečnega kredita zvišuje tega nista storila. Sicer se sodišče strinja s stališči tožeče stranke, da konverzija sama po sebi ne varuje pred valutnim tveganjem. Konverzija namreč ne pomeni produkta, ki bi deloval samodejno, ki bi torej neodvisno od volje in ukrepov tožnika varoval pred valutnim tveganjem, temveč se mora tožnik sam odločiti za konverzijo, kar nadalje implicira njegovo dobro poznavanje mehanizma delovanja tečajnega tveganja, spremljanje in analiziranje dogajanja na mednarodnih in finančnih trgih in njegovo predvidevanje nepredvidljivih okoliščin, skratka njegovo zmožnost, da pravilno oceniti, kdaj bodo nastopile takšne okoliščine, ko se bo tečaj spremenil v njegovo škodo, da še preden se to dejansko zgodi predlaga konverzijo v domačo valuto, saj bi se le na tak način tožnik lahko res učinkovito zaščitil pred izgubo. Kljub zgoraj navedenemu pa je tožena stranka tožnika obveščala in opozarjala na razmere na trgu ter ju celo sama dodatno še po sklenitvi pogodbe opozarjala na možnost konverzije (zamenjave valute), in sicer je v letu 2011 in 2012 (ter nato tudi v letu 2015) vse svoje stranke z dopisi obveščala o stanju na trgu in jim predlagala ter ponujala možnost zamenjave valute kredita, zaradi česar so pri toženi stranki pripravili tudi posebne pogoje v primeru, da bi se stranke za zamenjavo odločile, in sicer bi banka v tem primeru prevzela stroške notarskega termina. Slednje pa je potrdila tudi prvotožnica, ki je izpovedala, da sta z možem v letu 2012 prejela obvestilo o možnosti konverzije, udeležila pa sta se tudi informativnega sestanka, na katerem jima je bilo obrazloženo, da je potrebno v primeru konverzije skleniti povsem nov pravni posel. Kljub temu, da prvotožnica v svojih vlogah trdi, da je bil svetovalec tožene stranke tisti, ki jima je zamenjavo v evrski kredit odsvetoval, je sodišče po izvedenem dokaznem postopku prepričano, da se tožnika za konverzijo nista odločila predvsem iz razloga, da ne bi potrebovala k notarju ponovno [REDACTED] ki je bil kot [REDACTED] [REDACTED] kot je to prvo tožnica samo izpovedala; nenazadnje pa sta v tem času še bila zmožna odplačevati mesečne obroke kredita.

34. Prav tako je tveganje kredita v CHF bilo tožečima strankam pojasnjeno in razvidno iz dejstva, da je stranka morala biti za pridobitev kredita v švicarskih frankih 20 % bolj kreditno sposobna od stranke, ki kredit jemlje v evrih. Zaradi česar sodišče ne verjame tožečima strankama, ko trdita, da kredita v evrih v takšni višini ne bi mogli dobiti. Iz priloženih prilog jasno izhaja, da sta bila tožečima strankama dne [REDACTED] 2007 izdelana amortizacijska načrta tako za kredit v evrih kot za kredit v švicarskih frankih. Da sta tožeči stranki morali biti bolj kreditno

sposobni za kredit v CHF pa sta potrdila tudi [redacted] in [redacted]. Slednji je ob tem izpostavil, da je razlog za navedeni pogoj bilo dodatno tveganje, ki mu je stranka bila izpostavljena v primeru najema kredita v švicarskih frankih, to je tečajnemu tveganju, zaradi česar so v sam izračun inkorporirali tudi to tveganje. Sodišče pa ocenjuje, da tožeči stranki ne bi bili kreditno sposobni v kolikor ne bi prišlo do združitve njunih kreditov, saj so se z združitvijo oziroma poplačilom prejšnjih kreditov posledično združile tudi obveznosti tožeče stranke in je tako stranka z enim kreditom imela manjše obveznosti, kot bi jih imela stranka v primeru če bi imela več razdobljenih kreditov. Sodišče je nadalje prepričano, da sta tožeči stranki na svojo lastno pobudo pridobili konkurenčne ponudbe tudi pri ostalih bankah, in sicer pri [redacted] in pri [redacted]. [redacted] Kot je namreč izpovedala prvo tožeča stranka sta bili že ob menjavi banke, ki sta jo opravili v letu 2005 seznanjeni s pribitkom tožene stranke in možnostjo pogajanja glede višine le tega, v kolikor na banko prineseta konkurenčne ponudbe. Ob tem pa ni spregledati, da sta tožnika pri toženi stranki pred sklenitvijo sporne kreditne pogodbe imela sklenjene že 3 kreditne pogodbe. Glede na navedeno je sodišče prepričano, da jima je bil sam potek sklepanja kreditnih pogodb poznan, zaradi česar sta si od drugih bank pridobili konkurenčne ponudbe ter jih vse z namenom pridobitve nižjega pribitka, predložili svetovalcu [redacted] ki je nato podlagi predloženih ponudb drugih bank zaprosil za predodobritev kredita pod takšnimi pogoji.

35. Poleg tega so tožečo stranko po oceni sodišča zanimale zgolj ugodnosti kredita v CHF, drugi pogoji pa ne. Iz priloženega informativnega izračuna in obeh amortizacijskih načrtov izhaja, da je bil začetni obrok pri švicarskem kreditu nižji kot v evrih za več kot za 2 %. Zaradi (ob sklenitvi pogodbe) nižjega mesečnega obroka pa sta se po prepričanju sodišča tožeči stranki informirano odločili, da vzameta kredit v CHF in s tem prevzameta tveganje, ki ga s seboj prinaša tuja valuta. Kot izhaja iz k spisu priloženih prilog, je tožena stranka tožnikoma enakovredno predstavila svojo kreditno ponudbo ter mu predložila izračune za kredit v evrih in kredit v švicarskih frankih. Prvo tožnica je bila kreditno sposobna za ta znesek tako za kredit v CHF kot tudi za kredit v EUR, zato se je po oceni sodišča lahko prosto odločala, katero pogodbo bo sklenila. Tožena stranka je tožnika opozorila, da s sklenitvijo pogodbe v CHF prevzemata nase tveganje spreminjanja LIBOR-ja in valutnega razmerja CHF/EUR, na kar ju je opozoril uslužbenec [redacted] pri čemer je bila vsebina opozorila takšna, da sta se tožnika na njegovi podlagi lahko zavedala, da lahko pride do spremembe tečajnih razmerij in s tem do zvišanja anuitete in njunih pogodbenih obveznosti, izraženih v EUR. Po prejemu navedenih informacij sta imela tožnika čas za primerjavo ponudb in premislek o tem, kakšno kreditno pogodbo želita skleniti, za kredit v CHF pa sta se odločila zaradi nižjega obroka. Tožena stranka je tožniku odkrito razkrila informacije, s katerimi je razpolagala, vendar tudi sama ni mogla

predvideti valutnih sprememb, do kakršnih je prišlo po sklenitvi pogodbe.

36. Sodišče nadalje ugotavlja, da tožeči stranki niti nista bili zainteresirani, da bi pridobili še kakršne koli dodatne informacije, temveč sta bili bolj kot ne pasivni. Prvo tožeča stranka je jasno povedala, da jo je zanimalo zgolj dejstvo ali lahko zaradi tega kredita izgubi hišo, medtem ko ji druge stvari niso bile sporne. Prav tako je izpovedala, da sporne kreditne pogodbe nikoli ni prebrala ter tudi pri notarju ni poslušala vsebine pogodbe, temveč jo slednje jemala zgolj kot neko formalnost. Njej je bilo pomembno le, da dobi denar, o drugem pa se ni pozanimala.
37. Sodišče se ne strinja s trditvijo, da je tožena stranka kršila pojasnilno dolžnost, ker tožnika ni izrecno opozorila na dejstvo, da se v posledici dviga vrednosti CHF v primerjavi z vrednostjo EUR, zviša vrednost neodplačane glavnice. Tožnika sta vedela, da gre za kredit v tuji valuti, prav tako sta bila usrezno poučena in sta se zavedala, da se s spreminjanjem tečaja spreminja tudi v EUR izražena višina anuitete. Iz takšnega zavedanja izhaja za normalno obveščene, razumno pozornega in preudarnega potrošnika zaključek, da se z gibanjem tečaja spreminja tudi v EUR izražena vrednost celotnega kredita, ki je seštevek anuitet in v EUR izražena vrednost neodplačanega kredita, ki je zmnožek iz amortizacijskega načrta razvidnega zneska in vsakokratne vrednosti EUR v razmerju do CHF.
38. Sodišče nadalje ugotavlja, da so neutemeljene navedbe tožene stranke, ko le ta navaja, da je potrebno upoštevati, da tožnika nedvomno nista bila „neizkušena“ kreditojemalca, saj sta imela že pred kreditom v CHF najete kredite v tuji valuti in sta tako bila že izpostavljena spremembi valute, zaradi česar bi morala ta mehanizem razumeti, ter da sta informacije o kreditu v CHF iskala tudi pri drugih bankah. Navedena dejstva so po mnenju sodišča za presojo pravilnosti izpolnitve toženkine pojasnilne dolžnosti neutemeljena. Obseg in način pojasnilne dolžnosti namreč ni odvisen od konkretnega potrošnika, njegove izobrazbe, starosti, poučenosti in razumevanja. Zaradi česar ni mogoče vzpostavljati zaključka, da sta tožnika v razmerju do banke nastopal kot enakovredna stranka. Prav tako izpolnitev pojasnilne dolžnosti ne more biti v celoti odvisna od zainteresiranosti (sodelovanja) potrošnika. Banka je namreč dolžna pojasnilno dolžnost opraviti v vsakem primeru, in sicer v obsegu, ki se zahteva za standard povprečnega potrošnika, ki je normalno obveščen, razumno pozoren in preudaren. Aktivnosti ali neaktivnosti potrošnika v zvezi z iskanjem informacij, banke ne odvezujejo pojasnilne dolžnosti v enakem obsegu. Ni pa v sferi banke, na kakšen način bo potrošnik prejete informacije pri svoji odločitvi upošteval. Glede na navedeno so zato navedeni razlogi za presojo pravilnosti izpolnitve toženkine pojasnilne dolžnosti neutemeljene.

39. Prav tako so po mnenju sodišča nepomembne navedbe, da tožnika kreditne pogodbe v CHF ne bi sklenila, če bi vedela do kakšnih sprememb bo prišlo po sklenitvi pogodbe. Kreditna pogodba je že ob sklenitvi vsebovala elemente aleatornosti. Tožnika sta se zavedala, da prevzemata tveganje in da je to tveganje precejšnje in realno. Dejstvo, da se je tveganje kasneje uresničilo v večji meri, kot ga je štel za sprejemljivega, ni razlog za neveljavnost pogodbe.
40. Na podlagi vsega navedenega sodišče ugotavlja, da sta tožnika bila ustrezno in zadostno poučena o tveganjih, ki jih prinaša sklenitev pogodbe z valutno klavzulo in spremenljivo obrestno mero, ter seznanjena z ekonomskimi posledicami, ki jih lahko ima sklenitev takšne pogodbe, vključno z možnostjo zvišanja vrednosti njune pogodbene obveznosti v domači valuti in da je tožena stranka svojo pojasnilno dolžnost v celoti izpolnila. Tako je zaključiti, da toženka pri sklepanju pogodbe ni ravnala v nasprotju z zahtevo dobre vere, in posledično, da ni vzročne zveze z neravnotežjem v pogodbenih pravicah in obveznostih pogodbenih strank, ki ga zatrjujeta tožnika. Pogodbeni pogoji zato ni nepošten in kreditna pogodba ni nična, zaradi česar je sodišče tožbeni zahtevek zavrnilo.
41. O stroških pravnega postopka je sodišče odločalo na podlagi prvega odstavka 154. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP), po katerem mora stranka, ki v pravdi ne uspe, nasprotni stranki povrniti vse stroške, ki jih je imela nasprotna stranka. V skladu s 155. členom ZPP upošteva sodišče samo tiste stroške, ki so bili potrebni za pravdo, o čemer odloča po skrbni presoji vseh okoliščin.
42. Pravdne stroške tožene stranke je sodišče odmerilo v skladu z Odvetniško tarifo-OT in pri tem upoštevalo, da od 6. 4. 2019 dalje vrednost točke znaša ██████████ EUR. Tako je sodišče toženki priznalo nagrado v višini 9428,25 točk (za sestavo odgovora na tožbo po tar. št. 19/1 OT - 1100 točk, prva prip. vloga z dne ██████████ 2018 po tar. št. 19/1 OT – 1100 točk, zastopanje na pripravljalnem naroku dne ██████████ 2018 po tar. št. 20/1 OT – 1100 točk, odsotnost iz pisarne – 200 točk, druga prip. vloga z dne ██████████ 2019 po tar. št. 19/2 OT – 825 točk, prvi narok za gl. obr. dne ██████████ 2019 po tar. št. 20/1 OT – 1100 točk, urnina - 100 točk, odsotnost iz pisarne 200 točk, tretja prip. vloga z dne ██████████ 2019 po tar. št. 19/3 OT – 550 točk, gl. obr. dne ██████████ 2019 po tar. št. 20/2 OT – 550 točk, urnina - 450 točk, odsotnost iz pisarne – 200 točk, četrta prip. vloga z dne ██████████ 2019 po tar. št. 19/3 OT – 550 točk, peta prip. vloga z dne ██████████ 2019 po tar. št. 19/3 OT – 550 točk, gl. obr. dne ██████████ 2019 po tar. št. 20/2 OT – 550 točk in za odsotnost iz pisarne – 200 točk. Sodišče je v skladu s tretjim odstavkom 11. člena priznalo materialne stroške v višini 2 % od skupne vrednosti storitve 1000 točk in 1 % od skupne vrednosti 8325 točk, tako da je iz naslova materialnih stroškov priznalo 103,25 točk. Tako je sodišče skupaj priznalo 9428,25 točk oz. ob upoštevanju točke ██████████ EUR, v znesku ██████████ EUR. K temu znesku je sodišče prištelo še kilometrino na relaciji ██████████ v znesku ██████████ EUR ██████████ km v obe smeri x

██████████ EUR x 4), 22 % davek na dodano vrednost v znesku ██████████ EUR, skupaj v znesku ██████████ EUR. Poleg navedenega zneska je sodišče priznalo tudi stroške pričnin v višini ██████████ EUR in stroške parkirnin v višini ██████████ EUR. Tako je sodišče toženi stranki skupaj priznalo pravdne stroške v višini ██████████ EUR.

43. Od priznanih pravnih stroškov pripadajo tožencu v skladu z določilom 378. člena OZ tudi zakonske zamudne obresti, ki tečejo prvi dan po poteku roka za prostovoljno izpolnitev (načelno pravno mnenje obče seje Vrhovnega sodišča RS z dne 13. 12. 2006).

PRAVNI POUK: Zoper to sodbo in sklep se lahko vloži pritožba, v roku 30 dni od prejema pisnega odpravka te sodbe in sklepa. Pritožbo je potrebno vložiti pri naslovnem sodišču v dveh pisnih izvodih. O pritožbi bo odločalo Višje sodišče v Mariboru. Če se pritožba pošlje priporočeno po pošti, velja dan oddaje na pošto, za dan prispetja na sodišče. Pritožba mora obsegati navedbo sodbe in sklepa, zoper katero se vlaga, izjavo, da se izpodbija v celoti ali v določenem delu, pritožbene razloge in podpis pritožnika. Če je pritožba nerazumljiva ali ne vsebuje vsega, kar je treba, da bi se lahko obravnavala, jo sodišče zavrže, ne da bi pozivalo vložnika, naj jo popravi ali dopolni. Ob vložitvi pritožbe mora biti plačana sodna taksa. Če sodna taksa ni plačana niti v roku, ki ga določi sodišče v nalogu za njeno plačilo in tudi niso navedeni pogoji za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, se šteje, da je pritožba umaknjena.

Murska Sobota, ██████████ 6. 2019

